

Themapakket

Jaarthema 2019-2020



Hier spreekt God

Verhaallijn

Een zware werkdag ligt achter hem. Hij heeft hard gewerkt. En vanavond is hij er ook weer bij. Natuurlijk! Eutychus is daar waar de gemeente samenkomt. Want hij weet: hier spreekt God! Eutychus is een jonge kerel, met veel energie. Maar de preek van de apostel Paulus duurt lang. De olielampen branden. Gelukkig zit hij in het raam en heeft hij nog een beetje frisse lucht. Hoe goed hij ook probeert te luisteren, de slaap wint het. Wat wil je ook op dit late tijdstip na zo'n lange werkdag?

Eutychus is een jongere die op de plek is waar God spreekt, ook al had hij andere keuzes kunnen maken. Maar op de een of andere manier wil hij de kerkdienst niet missen. Het is de plek waar de Heere spreekt. Paulus, ook al is hij misschien niet de meest begaafde spreker, preekt zo indringend. Hij is vol vuur en je merkt aan alles dat de liefde van de Heere Jezus Christus hem dringt. Overal waar hij preekt, doet hij dat op zo'n manier dat veel mensen tot het geloof komen. En op plekken waar al gemeenten zijn, stelt hij het kruis van Christus, als enig middel tot zaligheid, centraal. Dáárom wil Eutychus er graag bij zijn.

De preek van Paulus duurt dit keer lang. Paulus gaat morgen weg, maar hij heeft nog zoveel te zeggen. De lange avond maakt hem slaperig. Hij doezelt weg en valt in slaap. En dan gebeurt het; Eutychus valt uit het raam naar beneden. Hij valt maar liefst drie verdiepingen omlaag en maakt een dodelijk val. De gemeente is enorm geschokt natuurlijk. Maar Paulus stopt onmiddellijk met preken, rent naar beneden en valt - letterlijk - op deze jongen. Precies zoals de profeten Elia en Elisa dat hadden gedaan. En door de kracht van Christus' opstanding gebeurt er iets. De jongen begint weer te ademen; hij komt weer tot leven. Het lijkt erop dat Paulus dit doet, maar het is de Heere Jezus die ook dit wonder verricht, want het gebeurt op zondag, de eerste dag van de week, de dag van Jezus' opstanding.

Van dood tot leven. Dat kan alleen God. Zo duidelijk spreekt God in de gemeente. Toen, maar nu niet minder. Want als God spreekt gebeurt er iets. Doden zullen horen de stem van de Zoon van God en die ze gehoord hebben, zullen leven (Joh. 5:25). Opvallend toch, dat Paulus na het gebeuren gewoon verder preekt? Een preek is ook niet zomaar een toespraak. Een preek is ook geen les of een college. Een preek is een preek, omdat van Godswege er een boodschap wordt gebracht. De Heere spreekt. De Heere maakt Zijn Woord bekend. En vooral: de Heere laat de boodschap van zaligheid klinken, opdat zondaren tot bekering komen en in de Heere Jezus geloven. Er moet gepreekt worden! Juist op zondag, de dag van Christus' opstanding, want door Hem komen dode zondaren tot het leven.

Wist je trouwens dat Eutychus ‘de gelukkige’ betekent? Dat is toch wel een toepasselijke naam, vind je niet? Gelukkig ben je als je door het horen van de stem van de Zoon van God tot leven komt. Dat wonder werkt de Heere nog steeds. En dat gebeurt nu juist in de kerk, op zondag. Het gebeurt ‘gewoon’ terwijl jij erbij zit! Sterker nog, de Heere wil ook tot jou spreken! Hier spreekt God, in de gemeente, tot jongeren en ouderen, opdat je het leven vindt in de Heere Jezus.

Jaarthema voor verenigingen en gemeenten

De Jeugdbond heeft voor het eerst een jaarthema. We willen met dit thema ons inhoudelijke programma meer vormgeven vanuit een duidelijke focus op één brandpunt. Het is de bedoeling dat het jaarthema:

- Op verschillende momenten en in verschillende uitgaven een plek krijgt;
- Verdieping biedt voor het jeugdwerk in de gemeente rond één thema;
- Vormend is voor jongeren, leidinggevenden en gemeente(n).

Samenvatting

Het grote geheim van de gemeente ontdek je niet op het eerste gezicht. Het lijkt allemaal zo gewoon. Zeker als je in de kerk geboren bent. Maar het grote geheim van de gemeente is dat God er spreekt. God spreekt op allerlei manieren, maar in de gemeente wordt er geprekeerd en wordt de stem van de Heere gehoord. Daar spreekt Hij heel direct tot mensen. Daar maakt Hij zich bekend als de God, Die in Christus zondaren zoekt en roept. Hier spreekt God. Christus is Zelf door Woord en Geest in de gemeente. Dat is een wonder. En als wij door Gods Heilige Geest ook persoonlijk de stem van God gaan horen, gebeurt er zelfs een wonder dat, volgens de Dordtse Leerregels, niet onderdoet voor de schepping. Dit noemen wij de wedergeboorte. Doden zullen de stem van de zoon van God horen en leven! Daar willen we het met jongeren over hebben.

Hier spreekt God

Themalijn

Soms is het goed om stil te staan bij dingen die we heel gewoon vinden, om dan te ontdekken dat ze niet gewoon zijn. Dat geldt ook voor het jaarthema ‘Hier spreekt God’. De jongeren die wij in de gemeente en in het jeugdwerk ontmoeten zijn gedoopte jongeren. Ze horen al hun leven lang bij de gemeente. Het hoort er gewoon bij: op zondag twee keer naar de kerk, waar dan de dominee preekt of een ouderling een preek leest. Heel gewoon dus. Of juist niet?

Met het thema ‘Hier spreekt God’ willen we de nadruk leggen op de gemeente (of de kerk) als de plek waar de Heere spreekt. De Heere Jezus Christus openbaart Zich in de gemeente

door Woord en Geest. In de gemeente spreekt God op een andere manier dan buiten de gemeente. Dat maakt de gemeente tot een bijzondere plaats.

Horizontaal en verticaal

Tijdens de Jeugdwerkdag 2019 stond het thema 'Een warm nest' centraal. Het ging over de plaats van jongeren in de gemeente. De gemeente moet er alles aan doen dat jongeren zich welkom voelen. Dat betekent dat er oog voor elkaar is, in het bijzonder voor de jongeren van de gemeente. Jongeren mogen zich 'thuis voelen' in hun gemeente en het is aan de gemeente om daar samen zorg voor te dragen. Dat is de horizontale kant van de gemeente; een groep mensen die aan elkaar zijn verbonden. Maar er is ook een verticale lijn. De gemeente is niet zomaar een verband van mensen. Zij is principieel een door God gewilde en bijeengebrachte gemeenschap (ecclesia) van zondaren rondom Zijn Woord. De gemeente is de plek waar de Heere spreekt en Zichzelf openbaart door Woord en Geest. Dat maakt de gemeente tot een bijzondere plek.

Geheim

De gemeente draagt een geheim met zich mee, namelijk dat het Eeuwige Woord, dat Zelf Mens geworden is, Zichzelf bekendmaakt door de verkondiging. Wie bijvoorbeeld de Sint-Jan in Gouda bezoekt, zal ongetwijfeld onder de indruk raken van de prachtige Goudse glazen. Aan de buitenkant is dit prachtige glas-in-lood niet zichtbaar, maar binnen schittert de schoonheid ervan. Zo is het ook met de gemeente, waarvan de Heere Jezus sprak: *Waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen* (Matth. 18:20).

Jongeren

Waarom willen wij jongeren enthousiasmeren voor de kerk, voor de gemeente? Wat maakt dat we hen willen betrekken bij de gemeente? Waarom is er jeugdwerk? Waarom willen we hen laten ingroeien en inwijden in de gemeente? Toch niet, omdat de gemeente een fijne groep mensen is? Toch niet omdat lid zijn van de gemeente voordelen met zich meebrengt? De enige reden is dat de gemeente dé plek is waar de Heere spreekt. Van de gemeente mogen we met stelligheid tegen jongeren zeggen: "Hier spreekt God!" We willen jongeren verbinden aan de gemeente, maar te diepste aan de Heere en Zijn Woord.

Verbond

Hier moeten we ook het woord verbond naar voren brengen. God komt in de verkondiging van Zijn genade en redding in Christus tot verloren zondaren. Hij heeft Zijn genadeverbond opgericht. Zoals de Heere in een verbond trad met Israël, zo staat Hij in een verbondsbetrekking met de gemeente. Binnen het verbond laat Hij de eis en belofte van Wet en Evangelie klinken. Dit gebeurt in de prediking, maar ook in pastoraat, catechese en jeugdwerk. Onze jongeren zijn kinderen van Adam. Ze zijn kinderen des toorns en kunnen in het Rijk van God niet komen, tenzij ze wederom geboren worden. Tegelijk zijn zij ook kinderen van Abraham. Ze zijn in het verbond begrepen, zegt het doopformulier. Kinderen en jongeren liggen vanaf het prilleste begin binnen bereik van Gods verkiezend handelen en onder de adem van de Heilige Geest. Maar ook deze jongeren kunnen niet zonder

wedergeboorte en bekering. Ze hebben het geloof niet uit zichzelf. Ze worden niet vanzelfsprekend behouden. De noodzakelijkheid, maar ook de mogelijkheid van wedergeboorte en geloof staan hier naast elkaar. Maar juist door de verkondiging wil de Heilige Geest het geloof in harten werken. Ze zitten, eerbiedig bedoeld, dicht bij het vuur.

Het hart van de gemeente

De verbinding met Christus is wat de gemeenschap gemeente maakt, zelfs een onvolmaakte, gebrekkige gemeente (1 Kor. 12:12-31). Daarom is de verkondiging van Christus, als bediening der verzoening, het hart van het gemeente-zijn. Het gaat in ons leven om de ontmoeting met de Levende. In de gemeente gaat het om de gemeenschappelijke omgang met God. Het spreken van de Heere is het centrum waar vanuit het licht valt op het hele leven.

De verkondiging is altijd de prediking van de Gekruisigde én de Opgestane. Het gaat om de dwaasheid der prediking, waardoor het God behaagd heeft zondaren te roepen en met bekering en geloof te begiftigen. Dat is een beweging die van God uit gaat (NGB, Art. 17; DL 3-4, par. 10). Zo wordt het Evangelie verkondigd, met bevel van bekering en geloof en waar dit gepreekt wordt, werkt de Heere Zelf, door Zijn Geest, vernieuwing en geloof.

Bijbelse achtergrond

Voor de uitwerking van het thema in het jeugdwerk kan gebruik worden gemaakt van verschillende gedeelten uit de Bijbel:

Oude Testament

God spreekt in de lijn van Zijn verbond met Abraham en met Israël. In het Oude Testament openbaart God Zichzelf door één man te roepen uit Ur der Chaldeeën en met hem de geschiedenis te beginnen met Zijn volk Israël. Israël had in dat opzicht een bijzondere positie. Van Israël gold: Hier spreekt God. Of, zoals Psalm 147 het verwoordt: *Hij maakt Jakob Zijn woorden bekend, Israël Zijn inzettingen en Zijn rechten. Alzo heeft Hij geen volk gedaan; en Zijn rechten, die kennen zij niet. Halleluja!* (Zie ook: Ps. 89:16; Rom. 3:2; Rom. 9:4). Israël was niet beter dan andere volken, integendeel zelfs. Toch was Israël vertrouwd met de stem van de Heere. De enige reden die daarvoor te bedenken is, is Gods verkiezende liefde voor Zijn volk.

Nieuwe Testament

In het Nieuwe Testament is de komst van de Zoon van God in het vlees allesbepalend voor Zijn spreken. Het Woord is vleesgeworden en heeft onder ons gewoond. Gods Woord dat ook tegelijk daad is, is in deze wereld gekomen. Dat is realiteit geworden. Hij kwam om Zijn werk te doen als profeet, priester en koning. In dit jaarthema ligt de focus op het profetische van Christus' werk. God sprak voorheen tot mensen door profeten, maar heeft in de tijd van het Nieuwe Testament gesproken door de Zoon (Hebr. 1:1). Dit spreken wordt concreet in de verkondiging van het Evangelie. Met een woord van Paulus zijn verkondigers van het Evangelie gezanten, waardoor Christus Zelf spreekt. Het spreken van God door Christus werd

vooral zichtbaar in de kleine discipelkring en breder in de tekenen en gelijkenissen van het Koninkrijk. Na Zijn hemelvaart en Pinksteren is de verkondiging uit gegaan in de wereld, maar sprak én spreekt God juist in de gemeente. Daar horen zondaren de stem van de Zoon van God waardoor ze zullen leven (Joh. 5:25).

Spits naar jongeren

“Spreekt de Heere eigenlijk wel? Hoe en waar kan ik de stem van de Heere horen? Heeft het eigenlijk wel zin om bij de gemeente te horen? Maakt het uit of je nu wel of niet lid bent van de kerk, de Heere kan je toch overal bekeren?” Bekende vragen van jongeren. Dóet de gemeente ertoe? Ja, want hier spreekt God! Het is belangrijk dat we met jongeren over deze kern spreken. Alleen dit centrale punt legt ook een duidelijke fundament onder het jeugdwerk, waarin het verkondigende element - de open Bijbel - het verschil maakt tussen kerkelijk jeugdwerk en andere vormen van werk onder jongeren. We mogen jongeren verwachting en hoop geven dat God wil spreken tot hen en dat Hij dat juist in de kerk doet. Daarbij is het belangrijk om te vertellen hóe God spreekt.

Bijbelstudies

Ga naar de Bijbelstudies over het jaarthema.

Verwerking en werkvormen

Suggesties voor verwerking en gesprek

Verwerkingsvragen

- God spreekt niet alleen door Zijn Woord, maar ook op heel veel andere manieren. Wat vind je van deze stelling?
- Eutychus was als jongere (jongeman) in de kerk. Ook al was het laat en duurde de preek lang. Hij was in de kerk. Is Eutychus voor jou een voorbeeld? Wat kun je van hem leren?
- God sprak al in jouw leven, voordat jij kon praten. Hij heeft in de Heilige Doop tot je gesproken. Ervaar jij dat ook zo, of niet? Wat betekent jouw doop voor je? Wat wil de Heere ermee zeggen?
- Wat bedoelt Johannes Calvijn met de opmerking dat “Christus in het gewaad van Zijn Woord” in de gemeente wandelt als er gepreekt wordt? Wat merk jij daarvan?
- Een preek zonder Jezus is geen preek, maar slechts een theologische toespraak. Wat vind je van deze uitspraak? Lees wat Paulus schrijft in 1 Korinthe 2:2: *Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd.* Waarom moet het kruis van Jezus in de preek centraal staan?
- Als Jakob aan het einde van zijn leven is, zegt hij tegen Jozef: *God is mij verschenen.* Daarna zegende hij Efraïm en Manasse en sprak goed met hen over God. Ken jij mensen in jouw omgeving die met jou vertellen dat ze de Heere hebben ontmoet? Wat doet dit met je?

- Hier spreekt God. Dat klinkt heel stellig. Hoe kun jij weten dat God spreekt in de kerk?
- Hoe kun jij je voorbereiden op de preek?

Verdieping vanuit de gereformeerde belijdenis

Dordtse Leerregels

In de Dordtse Leerregels gaat het om de leer van Gods genade. Tegen de zwarte achtergrond van onze verlorenheid openbaart God zijn heilsplan. Dordt spreekt uitgebreid over de verkiezing, maar begint daar niet mee. Tegen de zwarte achtergrond tekent zich Gods liefde af. Hij zond zijn Zoon, opdat ieder die in Hem gelooft, eeuwig leven krijgt. En opdat mensen tot het geloof worden gebracht, zendt God in Zijn goedheid verkondigers van deze blijde boodschap.

- Lees Dordtse Leerregels, hoofdstuk 1, paragraaf 2-4.
- Welke lijn ontdek je in deze paragrafen over de manier waarop God tot ons komt?
- Wat zegt dit gedeelte over het belang van de prediking?
- Wat is het effect dat de prediking heeft op de mensen die het Woord horen?

Westminster Catechismus

In tegenstelling tot bijvoorbeeld de Heidelbergse Catechismus, gaat de Grote Catechismus van Westminster ook uitgebreid in op de verkondiging van het Woord van God. Vraag en antwoord 160 gaat over de mensen die het Woord horen:

Vraag: Wat wordt geëist van degenen die het gepredikte Woord horen?

Antwoord: Van hen die het gepredikte Woord horen, wordt geëist dat ze er biddend, aandachtig en ijverig naar zullen luisteren en zich daarop voorbereiden. Daarnaast wordt van hen gevraagd dat ze wat ze gehoord hebben aan de hand van de Schriften zullen onderzoeken. Ook moeten ze de waarheid met geloof, liefde, zachtmoedigheid en bereidwilligheid ontvangen als het Woord van God. Daarnaast moeten ze over het Woord mediteren en spreken, het in hun hart bewaren en de vruchten daarvan in hun leven voortbrengen.

- Wat wordt er van jou gevraagd, als antwoord op het Woord dat in de preek tot je komt? Vertaal de opdracht die je hier krijgt in eigen woorden en maak het voor jezelf concreet.
- Besef jij tijdens de preek dat er een appel op jou wordt gedaan? Motiveer je antwoord.
- Verandert deze vraag jouw houding ten opzichte van de prediking?

Creatieve verwerking

- Verwandelen: laat jongeren twee aan twee een wandeling maken en geef hen de vraag mee wat het Woord van God als kern van de gemeente voor hen persoonlijk betekent.
- Laat jongeren een Bijbeltekst opzoeken die voor hen past bij het thema 'Hier spreekt God'. Deze tekst kunnen ze handletteren of op een andere creatieve manier verwerken.
- Schilderij maken: verbeeld het thema 'Hier spreekt God' door met elkaar een schilderij te maken.

Suggesties om dit thema vorm te geven:

- Nodig de predikant uit voor een avond op vereniging en ga met elkaar het gesprek aan over het thema. Het zou mooi zijn als er een open gesprek ontstaat. Wat is eigenlijk een preek? Hoe bereidt de dominee zijn preek voor? Hoe komt deze preek over op jongeren? Ervaart de dominee dat de Heere echt spreekt? Hoe merkt hij dat?
- Preekbespreking op de vereniging.
- Preek van de week: geef dit thema met elkaar vorm door elke week een jongere een preekvlog op te laten nemen. Wat sprak je aan in de preek van zondag? Waarover heb je een vraag? Deel het filmpje onder de JV-leden en bespreek het onderling.
- Gesprekken tussen generaties:

Het jaarthema in de gemeente

- Als Jeugdbond stellen we een aantal leespreken beschikbaar. Deze zijn hier te downloaden.
- Als Jeugdbond zijn we bereid over dit thema een gemeente-avond te verzorgen.
- Preekbespreking met de hele gemeente

Meer informatie

- Lees het artikel over het jaarthema dat op 24 oktober 2019 in *De Saambinder* stond.
- Ds. H. Brons, *De gemeente je thuis. Toegelicht vanuit Bijbelwoorden* (JBG, Den Hertog 2019).